

Setvene priprave v Vojvodini

Letos pospravljajo jesenske plovce v Vojvodini mnogo prej kakor prejšnja leta. Tako so že končali trganje koruze in sončnic, medtem, ko so sladkorne pese izkopali že okoli 50 do 60 odstotkov. Polja so večinoma že prosta za jesensko setev.

Čeprav so bili jesenski plodovi pospravljeni v rekordnem času, so doslej preorali le neznatne površine. Vzrok je v tem, ker ni bilo že 2 meseca dežja. Tla so preveč izsušena in trda, tako da je oranje za setev možno samo na lažjih terenih. Dolej so največ preorali na področju severne Bačke, kjer so večinoma najbolj lahka tla Vojvodine.

Zamenjava in dobava semen

Na področju Vojvodine so letos priredili okrog 25.000 ton sortnega semena pšenice.

Od tega je treba po planu posejati na področju Vojvodine 2.000 ton za nadaljnjo proizvodnjo semen in okoli 16.000 semen, ki so namenjena za proizvodnjo potrošne pšenice. S tem semenom bodo na področju Vojvodine posejali okoli 110.000 ha, kar znaša okoli 23 odstotkov vseh setvenih površin, ki jih v Vojvodini posejejo s pšenico. To je pomemben napredek v zamenjavi semen za sortna semena, ker so lani zamenjali samo okrog 12 odstotkov, predlanskim pa samo 5 odstotkov.

Letos bodo prvič v Vojvodini ustvarili rezervo kakšnih 1.000 ton semen ozimnjare pšenice za primer, da bomo morali spomladi posejati določene površine. Ostanke 6.000 ton semen sorte pšenice bo Vojvodina dobavila oziroma Srbiji in Kosmetu.

Premije na prosto oblikovane cene semen

Ker je letos odpovedal pridelatek pšenice na področju vse Posavine in velikega dela ožje Srbije in Kosmeta, se je pojavilo veliko povprečevanje po semenu, kar je privelo do znatnega skoka cen na prostem trgu. Zato proizvajalci niso hoteli prodati pripravljenega sortnega semena pšenice po določenih cenah (premlja), ker so v mejnem področju Srbije in Bosne mogli doseči to ceno na prostem trgu in brez čistjenja.

Iz teh vzrokov se je pojavila nevarnost, da seme ne bo očiščeno in da uo prodano kot pšenica za potrošnjo na prostem trgu. Da bi to preprečili je upravni odbor Zveze kmetijsko gozdarskih zbornic sklenil, da bo izplačal kmetijskim proizvajalcem premije na prosto oblikovane odkupne cene semen, ki so se v Vojvodini gibale v povprečju od 30 do 35 dinarjev.

Sele po sprejetju te spremembe so bili pospešeni čistjenje, pregled in prodaja semen. Po mnenju setvenih komisije Vojvodine je čistjenje sortnega semena že končano in bo za več kakor 95 odstotkov določenih količin izdano potrdilo o semenski kvaliteti že do 15. oktobra, to je do strajnega roka, ki je določeno za pripravo premirnega sortnega semena.

Čeprav ne moremo biti zadovoljni z dosedanjimi pripravami semen, je to vendarle znaten uspeh v primerjavi z lanskim le-

tom, ko je priprava semena pšenice trajala do decembra.

Te dni so zelo pospešili dobavo semen pšenice iz Vojvodine v področje ožje Srbije in Kosmeta in bo tako največji del odposlan do 15. oktobra.

Dosedanji plasna semena sorte pšenice v Vojvodini ni bil zadovoljiv, ker so dajali seme samo tistim proizvajalcem, ki so sklenili pogodbe za svojo proizvodnjo. Na sestanku zvezne in pokrajinske setvene komisije so razpravljali o tem vprašanju in sklenili, da naj se da seme ne samo tistim, ki so sklenili pogodbe, temveč tudi drugim proizvajalcem, in to v zameno za potrošno pšenico ali za denar po prostih cenah. Pričakujejo, da bo ta način prodaje znatno pospešil razdelitev semen v Vojvodini. To delo je

treba pospešiti, ker lahko da visoke pridelke samo pravočasno posejano sortno seme.

Pridelovanje semen za prihodnje leto

Čiščenje in zapraševanje sortnega semena pšenice je večinoma končano. Sedaj je treba vse selektorje usmeriti, da bodo stalno čistili in zapraševali seme pšenice privatnim proizvajalcem. Čeprav letos sejemo okrog 23 odstotkov vseh količin semena pšenice v Vojvodini s prečiščenim in zaprašenim sortnim semenom, vendar pridelovalci še vedno sejajo 77 odstotkov vsega semena lastne proizvodnje, in je tudi to seme treba obvezno pripraviti za setev. Letos so se lotili organiziranega dela, da bi pridelali 27.000 ton sortnega semena pšenice na področju Voj-

vodine za prihodnje leto. Za to proizvodnjo bo letos prvič uporabljeno predvsem seme prve reprodukcije, le v manjšem delu seme druge najboljše reprodukcije. Vojvodina je že letos napravila pomemben korak na poti kakovostnega pridelka sortnega semena pšenice, prihodnje leto pa bo ta problem popolnoma rešen. Za to se trudijo vsi zavodi za kmetijska raziskovanja na področju Vojvodine in vse združne organizacije. Seme bo pod nadzorstvom zavodov in pridelovalnih organizacij od setve do žetve in dobave.

Strokovna uporaba umetnih gnojil

Pred pridelovalnimi organizacijami in znanstvenimi kmetijskimi zavodi Vojvodine je letos nova

pomembna naloga - a to je strokovna uporaba čedalje večjih količin umetnih gnojil. V prejšnjih letih so se vojvodinski proizvajalci večinoma usmerili k enostranski uporabi pretežno dušičnih gnojil, razen tega so ta gnojila pozno uporabljali. Zaradi take nestrokovne uporabe umetnih gnojil ta letos niso povsod dala tistih rezultatov, ki bi jih ob strokovni uporabi mogla dati. Da bi te napake v sedanjih setvi odpravili, so se te dni lotili močnejše propagande za uporabo večjih količin fosfornih gnojil, ki jih je treba trositi »pod brazdo« pred setvijo, hkrati s tretjino dušičnih gnojil. Ostanke dušičnih gnojil je treba trositi čimprej, in to ob koncu zime ter v začetku poletja, dokler je v zemlji še dovolj vlage.

A. Golušič

Poslovanje kmetijskih zadrug v letošnjem prvem polletju

Glavna zadruga zveza FLRJ zbira te dni podatke o poslovanju kmetijskih zadrug v prvem letošnjem polletju. Ti podatki so nepopolni in se nanašajo samo na del zadrug. Vendar je iz njih razvidno, da so dosegle kmetijske zadruge v povečanju obsega svojega poslovanja, povečanju skupnega dohodka, odkupu kmetijskih pridelkov in ureditvi materialno finančnega poslovanja znatno večje uspehe kakor lani.

Po začasnih 6 mesečnih obračunih skupnega dohodka je 975 kmetijskih zadrug v Srbiji doseglo 8.079 milijonov dinarjev dohodka, in to:

	(v milj. din)	% udeležbe
kmetijstvo	311	4
industrija in predelava	403	5
odkup	3.187	40
druga trgovina	2.966	37
gostinstvo	348	4
obrtni	394	5
drugo	470	5
Skupaj	8.079	100

Znatno večji dohodek na zadrugo kakor lani

Kmetijske zadruge v Srbiji so imele lani znatno manjši dohodek na zadrugo. V 2.299 zadrugah je bilo v celem letu 1955 ustvarjeno 11.093 milijonov skupnega dohodka ali 4 milijone 807.000 dinarjev na zadrugo, medtem ko je samo v prvih 6 mesecih letos skupno 975 zadrug, za katere so že zbrani podatki, imele 8.079 milijonov skupnega dohodka ali 8 milijonov 288.000 dinarjev na zadrugo. Nedvomno je, da bo ob koncu leta dohodek na zadrugo večji glede na to, da ima kmetijstvo v prvih 6 mesecih manjše dohodke kakor v drugem delu leta in da je odkup kmetijskih pridelkov v drugem polletju precej večji.

Na Hrvaškem je v prvih 6 mesecih letošnjega leta 1.932 kmetijskih zadrug ustvarilo

17.018 milijonov dinarjev skupnega dohodka ali 16 milijonov 490.000 din na zadrugo. V tej republiki je leta 1955 imelo 1.416 zadrug 13.826 milijonov dinarjev skupnega dohodka ali 9.784.000 dinarjev na zadrugo.

Zadruge v Bosni in Hercegovini ter v Sloveniji so prav tako imele v prvih 6 mesecih letošnjega leta precej večji dohodek kakor v istem razdobju lani. V Bosni in Hercegovini je 232 zadrug ustvarilo v prvih 6 mesecih letošnjega leta 3.273 milijonov dinarjev skupnega dohodka ali 14.108.000 na zadrugo, medtem ko so imele v celem letu 1955 le 6.678.000 dinarjev dohodka na zadrugo. V okraju Celje v Sloveniji so na primer v prvih 6 mesecih letošnjega leta dosegli 28.607.000 din dohodka na zadrugo, medtem ko je dohodek na zadrugo znašal lani 9.548.000 din.

Dani so pogoji, da poslujejo vse zadruge brez izgub

Tudi dobiček je prav tako precej večji kakor lani. Po začasnih periodičnih obračunih je 589 zadrug v Srbiji ustvarilo

skupno 318.000.000 din dobička, medtem ko je 348 zadrug imelo 121.000.000 dinarjev izgube. Ker pa so v periodične obračune za kmetijske dejavnosti vnešeni samo stroški, je mogoče z gotovostjo trditi, da je ta dobiček znatno večji.

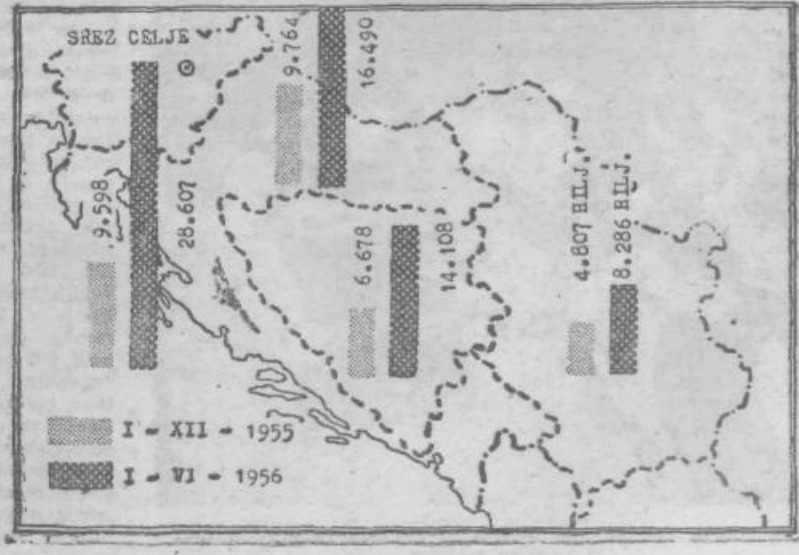
Na Hrvaškem je 1.932 zadrug ustvarilo 375.000.000 dobička, izguba pa znaša v zadrugah 84.000.000 dinarjev. To pomeni, da so letos zadruge vsekakor imele precej večji dobiček kakor leta 1955, kar bo znatno prispevalo k povečanju njihovih skladov in razširitvi njihove dejavnosti, posebno kmetijske.

Dani so vsi pogoji, da poslujejo vse zadruge brez izgub. Posebno je za zadruge rentabilen odkup kmetijskih pridelkov. Vendar imamo še zadruge, ki delajo z izgubo tako pri odkupu

kakor tudi v trgovini z industrijskim blagom, gostinstvu in obrti. V Srbiji je na primer v prvih 6 mesecih letos imelo 176 zadrug izgubo pri odkupu kmetijskih pridelkov. Prav tako je 352 zadrug utrpelo izgubo v trgovini z industrijskim blagom, 220 zadrug pa v gostinstvu. Pri teh dejavnostih bi zadruge sploh ne smele imeti izgub in zato ni nobenega opravičila. Zato je nujno potrebno, da se takoj odpravijo vzroki, ki vodijo do nerentabilnega poslovanja zadrug. Ti vzroki pa so bolj ali manj znani: tiče v neracionalnem poslovanju, pretiranah materialnih stroških, visokih upravnih stroških, pomanjkanju smisla za varčevanje in ekonomičnost, posebno pa v nezadostni iniciativi pri delu.

B. Sekularac

Brez »Naše skupnosti«, glasila Predsedstva Zveznega odbora SZDL Jugoslavije, ne more biti KVALITETNEGA SODELOVANJA IN ODLOČANJA v organih družbenega upravljanja.

Povprečni dohodek na zadrugo v tisočih dinarjev: črni stolpci predstavljajo dohodek na eno zadrugo v letošnjem prvem polletju v posameznih republikah, za katere so na razpolago podatki. — Osenčeni stolpci kažejo povprečni dohodek na zadrugo v l. 1955